Cartea Sfântului Profet Ionas [Ἰωνᾶς]



Traducere și note de
Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș

Teologie pentru azi
București
2015

Traducerea noastră s-a făcut din limba greacă veche, conform: *Septuaginta* (LXX), ed. Alfred Rahlfs, Ed. Württembergische Bibelanstalt/ Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1935, inclusă în ediția electronică *BibleWorks* v. 07.

Capitolul 1

1. Și s-a făcut cuvântul Domnului către Ionas al lui Amati [Αμαθι][1] [fiul lui Amati (τὸν υἱὸν τοῦ Ἀμαθι)[2]], zicând:

2. „Scoală-te și du-te întru Ninevi [Νινευή], cetatea cea mare, și propovăduiește [κήρυξον] în aceasta că s-a suit strigarea răutății ei către Mine [ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῆς πρός Με]!".

3. Și s-a sculat Ionas [și] a fugit întru Tarsis [Θαρσις] de la fața Domnului [ἐκ προσώπου Κυρίου]. Și s-a coborât întru Ioppi ['Ιόππη] și a aflat corabie mergând întru Tarsis. Și a dat plata [ναῦλον] lui și s-a urcat întru ea [pentru] a călători cu ei întru Tarsis de la fața Domnului.

4. Dar Domnul a ridicat vânt întru mare [ἐξήγειρεν πνεῦμα εἰς τὴν θάλασσαν] [vânt mare pe mare (ἄνεμον μέγαν ἐπὶ τὴν θάλασσαν)[3]] și s-a făcut val mare în mare [ἐγένετο κλύδων μέγας ἐν τῇ θαλάσσῃ] [și s-a făcut furtună mare în mare (et facta est tempestas magna in mari[4])]. Și corabia era în pericol a se sfărâma.

---

[1] Ca în LXX avem și în *Biblia de la 1688*.

[2] În ediția MGK (ortodoxă). La fel este și în VUL [filium Amathi], în KJV [the son of Amittai], în ed. BOR 1988, în NCB, NWT, WEB, WYC, KJR, IEP [figlio di Amittai].

[3] Text existent în MGK, în VUL (ventum magnum in mari), în WTT [רֽוּחַ־גְּדוֹלָה֙ אֶל־הַיָּ֔ם], în *Biblia de la 1688*, în ed. BOR 1988, în TNV [a great wind on the sea], în RWB, în R60 [un gran viento en el mar].

[4] E varianta VUL. Existentă în *Biblia de la 1688*, în ed. BOR 1988, în ed. BOR 2001, în NKJ [and there was a mighty tempest on the sea], în LND [e si levò una grande tempesta sul mare], în L45 [und hub sich ein groß Ungewitter auf dem Meer], în LSG [et il s'éleva sur la mer une grande tempête].

5. Și corăbierii [οἱ ναυτικοὶ] s-au temut și au strigat fiecare către dumnezeul lor [ἕκαστος πρὸς τὸν θεὸν αὐτῶν]. Și au făcut scoatere întru mare a vaselor celor [care se aflau] în corabie [ἐκβολὴν ἐποιήσαντο τῶν σκευῶν τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὴν θάλασσαν] [pentru] a se ușura de ele [τοῦ κουφισθῆναι ἀπ᾽ αὐτῶν].

Dar Ionas coborâse întru adâncul corăbiei [κατέβη εἰς τὴν κοίλην τοῦ πλοίου], și adormise [ἐκάθευδεν] și sforăia [ἔρρεγχεν][5].

6. Și s-a apropiat de el[6] corăbierul [πρωρεὺς] și i-a zis lui: „Tu de ce sforăi?! Scoală-te și strigă către Dumnezeul tău! Ca să ne mântuiască Dumnezeu pe noi și să nu pierim [πως διασώσῃ ὁ Θεὸς ἡμᾶς καὶ μὴ ἀπολώμεθα]”.

7. Și a zis fiecare către aproapele său: „Haideți să aruncăm sorții [κλήρους]! Și [astfel] să cunoaștem pentru care lucru *răutatea* aceasta [*ἡ κακία* αὕτη] este în noi”. Și au aruncat sorții. Și sorțul *a căzut* [ἔπεσεν] pe Ionas.

8. Și au zis către el: „Spune-ne nouă, pentru ce răutatea aceasta este în noi? Care este lucrarea ta? Și de unde vii și din ce țară și din ce popor ești tu?”.

9. Și [Ionas] a zis către ei: „Robul Domnului [δοῦλος Κυρίου] sunt eu și Domnului Dumnezeului cerului eu mă închin [αὶ τὸν Κύριον Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐγὼ σέβομαι], [Celui] care a făcut marea și uscatul!”.

10. Și oamenii s-au înfricoșat [cu] frică mare și au zis către el: „[De] ce ai făcut aceasta?”. Fiindcă

---

[5] Aici, ἔρρεγχεν, are singura sa apariție textuală în LXX. În *Biblia de la 1688*: „*dormiia* [dormea] *și hârâia*”. În ed. BOR 1988: „se culcase și adormise”. În ed. BOR 2001: „și dormea sforăind”. În VUL: „dormiebat sopore gravi [dormea somn greu]”. În KJV: „and he lay, and was fast asleep [și s-a culcat și a adormit repede].

[6] De Sfântul Ionas.

oamenii au cunoscut că de la fața Domnului fuge. Căci [el] le-a spus lor [despre aceasta].

11. Și au zis către el: „Ce îți vom face ție și va înceta marea de la noi?”. Căci marea mergea și se ridica [tot] mai mult valul [ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξήγειρεν μᾶλλον κλύδωνα] [ei].

12. Și Ionas a zis către ei: „Ridicați-mă și aruncați-mă întru mare și va înceta marea de la voi! Fiindcă eu am cunoscut că din cauza mea [ἔγνωκα ἐγὼ ὅτι δι’ ἐμὲ] [este] valul cel mare care este peste voi”.

13. Și oamenii se sileau a se întoarce la pământ și nu puteau. Căci marea mergea și se ridica [tot] mai mult peste ei.

14. Și [atunci] au strigat către Domnul [ἀνεβόησαν πρὸς Κύριον] și au zis: „Doamne, în niciun fel să nu pierim [noi] din cauza sufletului omului acestuia [μηδαμῶς Κύριε μὴ ἀπολώμεθα ἕνεκεν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου] și să nu dai peste noi *sânge drept*[7] [μὴ δῷς ἐφ’ ἡμᾶς *αἷμα δίκαιον*]! Căci Tu, Doamne, [ești] Care ai făcut [în ce] fel ai vrut!”.

15. Și l-au luat pe Ionas și l-au aruncat pe el întru mare. Și marea a stat din valul ei.

16. Și oamenii s-au înfricoșat [cu] frică mare de Domnul și i-au jertfit jertfă [ἔθυσαν θυσίαν] și s-au rugat rugăciuni [εὔξαντο εὐχάς].

---

[7] Sângele acestui om Drept.

Capitolul 2

1. Și Domnul a poruncit unui chit mare [κήτει μεγάλῳ] să-l înghită pe Ionas. Și Ionas a fost în *pântecele* chitului trei zile și trei nopți [ἦν Ιωνας ἐν *τῇ κοιλίᾳ*[8] τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας][9].

2. Și Ionas s-a rugat către Domnul Dumnezeul lui din pântecele chitului

3. și a zis: „Am strigat în necazul meu [ἐβόησα ἐν θλίψει μου] către Domnul Dumnezeul meu și m-a auzit. Din pântecele iadului [ἐκ κοιλίας ᾅδου] [a fost] strigarea mea [și El] a auzit glasul meu!

4. M-ai aruncat întru adâncuri, [în] inima mării [καρδίας θαλάσσης], și râurile m-au înconjurat. Toate ridicările Tale și valurile Tale peste mine au trecut.

5. Și eu am zis: <Am fost lepădat de la ochii Tăi [ἀπῶσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν Σου]! Oare mai voi adăuga a vedea către templul cel sfânt al Tău [ἆρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι πρὸς τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου]?>

6. Mi s-a turnat mie apă până [în] suflet [περιεχύθη ὕδωρ μοι ἕως ψυχῆς].

Adâncul ultim m-a înconjurat pe mine [ἄβυσσος ἐκύκλωσέν με ἐσχάτη].

Capul meu s-a afundat întru crăpăturile munților [ἔδυ ἡ κεφαλή μου εἰς σχισμὰς ὀρέων].

---

[8] Căci *chilia* este *pântecele* care ne naște pentru viața veșnică. Camera noastră de rugăciune este cea în care noi ne naștem pentru Împărăția lui Dumnezeu.

[9] Și cele trei zile ale Sfântului Ionas în pântecele chitului sunt *o prefigurare* a celor 3 zile ale Domnului, cât El a fost cu trupul în mormânt dar a coborât în Iad cu sufletul, care era unit cu dumnezeirea Sa, pentru ca *să îi mântuiască* pe Sfinții Vechiului Testament.

7. M-am coborât în pământ. Ale cărui zăvoare [οἱ μοχλοὶ] [sunt] ţineri veşnice [κάτοχοι αἰώνιοι][10]. Şi, Doamne, Dumnezeul meu, *să se suie* [din] stricăciune [φθορὰ] viaţa mea[11]!

8. [Dar] în [vremea când] se sfârşea din mine sufletul meu [τῷ ἐκλείπειν ἀπ' ἐμοῦ τὴν ψυχήν μου] de Domnul mi-am adus aminte [τοῦ Κυρίου ἐμνήσθην]. Şi să vină către Tine rugăciunea mea [ἔλθοι πρὸς Σὲ ἡ προσευχή μου] întru templul cel sfânt al Tău!

9. [Căci] cei care păzesc cele deşarte şi mincinoase, [aceia] *mila lor* [ἔλεος αὐτῶν][12] au lăsat.

10. Iar eu cu glas de laudă şi cu mărturisire [μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογήσεως] voi jertfi Ţie. Câte m-am rugat le voi da Ţie, Domnului, [spre] mântuire [ὅσα ηὐξάμην ἀποδώσω Σοι σωτηρίου τῷ Κυρίῳ]".

11. Şi [Domnul] a poruncit chitului şi [acela] l-a aruncat pe Ionas pe uscat [ἐπὶ τὴν ξηράν].

---

[10] Se referă la *Iad*, care este *veşnic*.

[11] Să fie ridicată/ ridică din stricăciune viaţa mea!

[12] Pentru că Dumnezeu este *mila noastră*. Cel care *ne miluieşte* pe noi, pe toţi. Şi când *Îl părăsim* pe El nu mai simţim *mila Lui* în viaţa noastră.

Capitolul 3

1. Și a fost cuvântul Domnului către Ionas, pentru a doua oară, zicând:

2. „Scoală-te și du-te întru Ninevi, cetatea cea mare, și propovăduiește în aceasta după propovăduirea de mai înainte [κατὰ τὸ κήρυγμα τὸ ἔμπροσθεν], [ceea] ce Eu am grăit către tine!”.

3. Și s-a sculat Ionas și s-a dus întru Ninevi, după cum i-a spus Domnul. Și Ninevi era cetate mare a lui Dumnezeu [ἦν πόλις μεγάλη τῷ Θεῷ], calea drumului [fiind] ca de trei zile [ὡσεὶ πορείας ὁδοῦ ἡμερῶν τριῶν].

4. Și a început Ionas a intra întru cetate, cale ca de o zi, și a propovăduit și a zis: „Încă *trei zile* și Ninevi va fi distrusă [ἔτι *τρεῖς ἡμέραι* καὶ Νινευη καταστραφήσεται][13]!” [Încă *patruzeci de zile* și Ninevi va fi distrusă (Ἔτι *τεσσαράκοντα ἡμέραι* καὶ ἡ Νινευὴ θέλει καταστραφη)[14]].

5. Și oamenii Nineviului *s-au încredințat* [ἐνεπίστευσαν] lui Dumnezeu și au propovăduit postire [νηστείαν]. Și s-au îmbrăcat [în] *saci* [ἐνεδύσαντο *σάκκους*] de la cel mai mare al lor [și] până la cel mai mic al lor.

6. Și s-a apropiat cuvântul [lui Ionas] către împăratul Nineviului. Și [acesta] s-a sculat din *tronul* lui [ἀπὸ *τοῦ θρόνου* αὐτοῦ] și s-a dezbrăcat de

---

[13] Varianta LXX, cu 3 zile, a fost preluată de *Biblia de la 1688*, de ed. BOR 1914, de ed. BOR 2001.

[14] Aceasta e varianta existentă în MGK, în WTT [אַרְבָּעִים יוֹם], în VUL [quadraginta dies], pe care au preluat-o și ed. BOR 1988, GNV [fourtie dayes], DRB [quarante jours], TOB, RVA [a cuarenta días], CNS [patruzeci de zile], DBY [forty days], BBE, BCI, BUL [четиридесет дни], HBR, KJV, NAB, NLV, RWB, WEV, LUO [vierzig Tage].

mantia lui [περιείλατο *τὴν στολὴν* αὐτου] de pe el și s-a îmbrăcat [în] sac și s-a așezat pe cenușă [ἐκάθισεν ἐπὶ σποδοῦ][15].

7. Și s-a propovăduit și s-a spus în Ninevi, de la împăratul și de la mai-marii lui, zicând: „Oamenii și dobitoacele [τὰ κτήνη][16] și boii și oile să nu guste nimic, nici să pască, nici să nu bea apă!

8. Și să se îmbrace [în] saci oamenii și dobitoacele și să strige către Dumnezeu *îndelung* [ἀνεβόησαν πρὸς τὸν Θεὸν *ἐκτενῶς*[17]]!". Și s-au întors, fiecare din calea lui cea rea, și din nedreptatea [care era] în mâinile lor, zicând:

9. „Cine cunoaște dacă Se va pocăi Dumnezeu [μετανοήσει ὁ Θεὸς] și Se va întoarce din urgia mâniei Lui [ἀποστρέψει ἐξ ὀργῆς θυμοῦ Αὐτοῦ] și nu vom pieri?".

10. Și Dumnezeu a văzut faptele lor [καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ ἔργα αὐτῶν], că s-au întors de la căile lor cele rele [ἀπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν]! Și S-a pocăit Dumnezeu [μετενόησεν ὁ Θεὸς] pentru *răutatea* [τῇ κακίᾳ] pe care a zis să o facă lor și nu a [mai] făcut-o.

---

[15] La fel e și în WTT: וַיֵּ֖שֶׁב עַל־הָאֵֽפֶר. În VUL: sedit in cinere [a stat în cenușă].

[16] Animalele domestice de povară.

[17] De unde avem noi *ectenie*: rugăciune prelungită.

Capitolul 4

1. Și Ionas *s-a mâhnit mâhnire mare* [ἐλυπήθη Ιωνας λύπην μεγάλην] și *s-a tulburat* [συνεχύθη].

2. Și s-a rugat către Domnul și a zis: „O, Doamne, nu [sunt] acestea cuvintele mele, încă fiind eu în pământul meu? Din această cauză am căutat mai înainte a fugi întru Tarsis. Fiindcă știam că Tu [ești] milostiv și îndurător [ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων], îndelung-răbdător și mult-milostiv [ακρόθυμος καὶ πολυέλεος] și Te pocăiești peste păcate [μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις][18].

3. Și acum, Stăpâne Doamne [Δέσποτα Κύριε], ia sufletul meu de la mine [λαβὲ τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ]! Căci [este] bine *a muri eu* decât *a trăi eu* [ὅτι καλὸν *τὸ ἀποθανεῖν με* ἢ *ζῆν με*]".

4. Și a zis Domnul către Ionas: „[E bine] dacă foarte te-ai mâhnit tu [εἰ σφόδρα λελύπησαι σύ]?".

5. Și Ionas a ieșit din cetate și s-a așezat înaintea cetății. Și și-a făcut acolo *cort* [σκηνὴν][19] și a stat sub el în umbră [ἐν σκιᾷ], pentru ca să vadă ce va fi [cu] cetatea.

6. Și Domnul Dumnezeu a poruncit tărtăcuței[20] [κολοκύνθῃ] și [ea] s-a suit pe deasupra capului lui Ionas [pentru] *a fi umbră* deasupra

---

[18] Te pocăiești peste păcatele pentru care oamenii plâng, se pocăiesc. Îți schimbi mintea, Doamne, față de cei care își schimbă mintea prin pocăință!

[19] În VUL: umbraculum [umbrar]. În WTT: סֻכָּה [colibă]. În MGK: καλύβην [colibă]. De unde avem *colibă* în *Biblia de la 1688* și în ed. BOR 1988.

[20] O plantă din familia curcubitaceelor, cu tulpină agățătoare și frunze mari. A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Cucurbita.

În VUL: hederam [iederă]. În WTT: קִיקָיוֹן [un fel de castravete].

capului lui, ca să-l umbrească pe el de relele lui. Și s-a bucurat Ionas de tărtăcuță [cu] bucurie mare [χαρὰν μεγάλην].

7. Și Dumnezeu a poruncit *viermelui dimineții* [σκώληκι ἑωθινῇ], a doua zi, și a lovit tărtăcuța și [ea] s-a uscat.

8. Și s-a făcut odată cu răsăritul soarelui și a poruncit Dumnezeu vânt arzător dogorind [πνεύματι καύσωνος συγκαίοντι] și a lovit soarele peste capul lui Ionas. Și [Ionas] s-a *împuținat-la-suflet* [ὠλιγο-ψύχησεν]/ s-a descurajat și *a renunțat* [ἀπελέγετο] la sufletul său și zicea: „Bine îmi este mie *a muri* decât *a trăi*!".

9. Și a zis Dumnezeu către Ionas: „[E bine], dacă foarte te-ai mâhnit tu pentru tărtăcuță?". Și [el] a zis: „Foarte m-am întristat eu, până la moar-te!".

10. Și Domnul a zis: „Ție ți-a fost *milă* [σὺ *ἐφείσω*] de o tărtăcuță pentru care n-ai pătimit rău pentru ea și nu ai hrănit-o pe ea. Care s-a făcut sub noapte și sub noapte a pierit [ἐγενήθη ὑπὸ νύκτα καὶ ὑπὸ νύκτα ἀπώλετο].

11. Dar Eu [cum] *nu voi milui* [οὐ φείσομαι] pe Ninevi, cetatea cea mare, în care locuiesc mai mult de 120.000 de oameni – care nu au cunoscut dreapta lor de stânga lor – și dobitoace multe?".



Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș